

eximito, & diligenter ramulos colligato, ne qua vi reuellantur. Sic interposito triennio coalescet ficus cū olea, et tum demū quarto anno cū bene coierint, velut propagines, ramulos oliuæ à matre refecabis. Hoc modo omne genus in omnem arborem inseritur. Haftenus Columella rerum agri interpret æquè facundus ac diligens.

De insitione, ex Plinio. CAP. VII.

SEmine inferere natura docuit raptim auium fame deuorato, solidoque, & alui repore mādido, cū fecundo stercoris medicamine in molli-
bus arborū lecticis abiecto, & vêtis sæpè translato in aliquas corticum rimas. Vnde vidimus enatam cerasum in falice, platanum in lauro, laurum in ceraso, & baccas simul discolors. Tradūt & monedulam femina in cauernarum thesauros condentem, eius rei præbuisse causas. Hinc nata inoculatio sutoriæ simili fistula aperiendi in arbore oculum cortice exciso, fementq; includendi eadem fistula sublatum ex alia. In ficis autem & malis hæc fuit inoculatio antiqua. Virgiliana quærit finum in nodo gemmæ expulsi corticis, gemmamq; ex alia arbore includit, & haftenus natura ipsa docuit. Insitionem autem casus magister alius, & penè numerosior, ad hūc modum exposuit. Agricola sedulus casam sepiis munimento cingens, quod minùs putrescerent fudes, limen ex hædera subdidit, at illæ viuaci morſu apprehensæ, suam ex alieno fecere vitam, apparuitque truncū esse pro terra. Aufertur ergo terra æqualiter superficies, læuigatur falce truncus. Ratio postea duplex, Prima inter corticē & lignum in-
feren-

ferendi, timebant enim priscei truncum findere, mox inforare ausi medio, ipsique medullæ calammum imprimebant, vnum inferentes, neque enim plures capiebat medulla. Subtilior postea ratio vel senos adiecit, mortalitati eorum & numero succurrere persuasa, trunco per media leniter fisco, cuneoque tenui fissuram custodiente, donec cuspidatim decissus descēdat in rimam calamus. Multa in hoc seruanda. Primum omnium quam arbor patiatur coitum talem, & cuius arboris calamus. Variè quoque, & non isdem in partibus succus omnibus subest. Vitibus, ficisq; media ficiora, & è summa parte conceptus, ideo illic furculi petuntur. Olei circa medias succus, inde & furculi, cacumina ficiunt. Facillimè coalescunt quibus eadem corticis natura, quæq; pariter florētia eiusdem horæ germinationem, succorumque societatem habent. Reliqua observatio ne fissura in nodo fiat (repudiat quippe aduenā inhospitalis duritia) vt in parte nitidissima, ne longior multò tribus digitis, ne obliqua, ne translucens. Virgilius ex cacumine inferi vetat, certumq; est ab humeris arborum orientem estium spectantibus furculos petendos, & è feracibus, & è germine nouello, nisi vetustæ arbori inferantur, ij enim robustiores esse debent. Præterea vt prægnantes, hoc est gemmatione turgentes, et qui parere illo sperauerint anno. Bimi vtriq; nec tenuiores digito medio. Inferuntur autè & inuersi, cum id agitur vt minor altitudo in latitudinem se fundat. Ante omnia gemmantes nitere cōueniet, nihil vsquam vlcerosum esse, cicatricosum aut retorridum: spei fauet medulla calami commissuræ, si in matre ligni, corticisq; iungatur,

gatur, id enim satius quàm foris cortici æquari. Calami exacutio medullam ne nudet tenui tamē fistula detegat, vt fastigiatio læui descēdat cuneo tribus non ampliore digitis, quod facillimē contingit, tinctum aqua radētibz. Calamus ad corticem vsque suum deprimatur. Ne luxetur dum deprimitur, néve cortex replicetur in rugas. Idē lacrymantes calamos inferi non oportet, non, herculē, magis quàm aridos, quia illo modo labat humore nimio cortex, hoc vitali defectu nō humescit, neq; concorporatur. Id etiam religionis seruant, vt Luna crescente calamus vtraq; deprimatur manu: alioquin in hoc opere duæ simul manus minus nituntur, necessario temperamento: validiùs enim demissi, tardiùs ferūt, fortiùs durant, cōtraria ex diuerso. Ne hiscat nimiū rima, laxēque capiat, aut ne parum, & exprimat, aut compressum necet. Hoc maximē præcauendum, vt præualidē accipiētis trunco in media fissura relinquatur. Quidam vestigio fissuræ falce in truncis factō, falice præligant marginē ipsū, postea cuneos figunt continente vinculo libertatem dehiscendi. Quædam in plantario insita, eodem die transferuntur. Si crassior truncus inferatur, inter corticē & lignum inferi meliùs est, cuneo optimē osseo, ne cortice rumpatur laxato. Cerasi libro dempto finduntur, hæ solæ & post brumam inferuntur: dempto libro habent veluti lanuginem, quæ si comprehendit insitum, putrefacit: incolumi cuneo adactum vtilissimē adstringitur. Inferere aptissimum quàm proximum terræ, si patiatz nodorum trunciq; ratio. Eminere calami sex digitorum longitudine non ampliùs debent. Cato argillæ, vel cretæ arenam,

finiūm-

simúmque bubulum admisceri, atq; ita vsque ad
lentorem subigi iubet, idq; interponi & circun-
lini. Ex ijs quæ commentatus est, facile apparet
illa ætate inter lignum & corticem, nec alio mo-
do inferere solitos: aut vltra latitudinem duñm
digitorum calamos demittere. Inseri autem præ-
cipit pyra ac mala per ver, & post solstitium die-
bus L. post vindemiam. Oleas autem & ficos per
ver tantum, Luna sitiente, hoc est sicca. Præterea
post meridiē, ac sine vento Austro. Mirum quod
non contentus insitum munisse, vt dictum est, &
cespite ab imbre frigoribusq; protexisse, ac mol-
libus bifidorum viminum fascibus, lingua bu-
bula (herbæ id genus est) insuper obtegi iubet,
eamq; illigari opertam stramentis. Nunc abun-
dē arbitrantur paleato luto libros farcire, duos
digitos insito extante. Verno inferentes tempus
vrget incitantibus se gemmis, præterquam in o-
lea, cuius diutissimē oculi parturiūt, minimūm-
que succi habent sub cortice, qui nimius insitis
nocet. Punicam verò & ficum, quanquam aliàs
sicca sint, recraftinare minimē vile. Pyrum vel
florentem inferere licet, & in Maium quoque
mensē protendere insitionem. Quod si longius
afferantur pomorum calami, rapo infixos opti-
mē custodire succum arbitrantur: seruari inter
duos imbrices iuxta riuos, vel piscinas, vtrinq;
terra obstructos. Emplastri ratio & ipsa ex ino-
culatione nata videri potest, crasso autem maxi-
mē cortici conuenit, sicut & ficis. Ergo amputa-
tis omnibus ramis, ne succum auocent, nitidissi-
ma in parte quaque præcipua cernatur hilaritas,
exempta scutula (ita ne descendat vltra ferrum)
cortici, imprimitur ex alia cortex par cū sui ger-
minis

minis mamma, sic compage densata vt cicatrici locus non fit, & statim fiat, vnitas, nō humorem, non afflatum recipiens, nihilominus tamē & luto munire, & vinculo melius. Hoc genus nō pridem repertū volūt qui. nouis moribus fauēt. Sed id etiam apud veteres Græcos inuenitur, & apud Catonē, qui oleam ficumq; sic inferi iussit, mensura etiā præfinita, secundum reliquā diligentiam suam, cortices scalpro excidi quatuor digitorū longitudine & triū latitudine, atq; ita coagmentari, & illa sua intrita oblini eadem ratione & in malo. Quidā huic generi miscuere fissurā in vitibus, exēpta cortice tessella, furculo à latere plano adigendo. Tot modis insitam arborem vidimus iuxta Tiburtes Tullias, omni genere pomorum onustā, alio ramo nucibus, alio baccis, aliūde vite, ficis, pyris, punicis, malorumq; generibus, sed huic brevis fuit vita. Nec tamē omnē experimentis assequi naturā possumus. Capacissima insitorum omnium dicitur platanus, postea robur, verum vtraq; sapores corrumpunt. Quædam omni genere inferuntur, vt ficus & punicæ. Vitis non recipit emplastra, nec quibus tenuis ac caducus, rimosusq; cortex, neq; inoculationem siccæ ac humoris exigui. Fertilissima omnium inoculatio, postea emplastratio, sed vtraq; infirmissima. Quæ cortice nituntur tantum, vel leni aura ocysimè deplantantur. Inferere firmissimum & fecundius quàm serere. Hætenus Plinius.

De insitione, ex Palladio, maximè earum arborum quas libro tertio Horti nostri descripsimus. CAP. VII.

Inci.